

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Deprem Türkiye'nin değiştirilemez gerçeğidir. Ancak depremin afete dönüşmesi kader değildir.

Yaşadığımız her büyük depremin ardından aynı cümleleri kurmak, aynı acıları yaşamak, aynı ihmalleri tartışmak ve birkaç ay sonra aynı sorunları unutmak devlet yönetimi açısından kabul edilebilir değildir.

Deprem öldürmez; dayanıksız bina, denetimsizlik, plansız şehirleşme ve zamanında alınmayan tedbir öldürür.

Türkiye artık enkaz başında “nerede hata yaptık?” sorusunu sormak yerine deprem olmadan önce “hangi binayı, hangi mahalleyi, hangi şehri nasıl güvenli hâle getireceğiz?” sorusuna cevap vermek zorundadır.

Özellikle İstanbul başta olmak üzere milyonlarca Vatandaşımızın deprem riski taşıyan bölgelerde yaşadığı bilinen bir gerçektir. Bu nedenle kentsel dönüşüm bir inşaat veya rant projesi değil; doğrudan insan hayatını ilgilendiren bir Millî Güvenlik meselesi olarak ele alınmalıdır.

Vatandaşın ekonomik gücü olmadığı için çürük binada yaşamaya mecbur bırakılması Sosyal Devlet anlayışıyla bağdaşmaz. Devlet Vatandaşına “binan riskli, paran varsa dönüştür” diyemez.

Aynı şekilde kentsel dönüşümün yalnızca değeri yüksek bölgelerde hızlanması, dar gelirli Vatandaşların yaşadığı riskli mahallelerin ise yıllarca beklemesi kabul edilemez.

Bir sonraki büyük depremden sonra kaç bina yıkıldı diye saymak istemiyorsak bugün kaç riskli binanın hâlâ ayakta olduğunu bilmek ve bunları ortadan kaldırmak zorundayız.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye genelinde riskli olduğu tespit edilen toplam yapı sayısı kaçtır?
- 2) Bu yapılarda yaşayan tahmini Vatandaş sayısı kaçtır?
- 3) Henüz risk tespiti yapılmamış ancak yapı yaşı ve bulunduğu bölge nedeniyle risk taşıdığı değerlendirilen bina sayısı kaçtır?
- 4) Bakanlığınız bu bilgileri neden bina ve mahalle ölçeğinde Vatandaşların kolaylıkla erişebileceği şeffaf bir sistem üzerinden yayımlamamaktadır?
- 5) Türkiye genelinde 2000 yılı öncesinde yapılmış toplam bina sayısı kaçtır?
- 6) Bu binaların kaçında bugüne kadar kapsamlı deprem performans analizi yapılmıştır?
- 7) Deprem riski yüksek illerde bulunan kamu binalarının kaç deprem dayanıklılığı açısından denetlenmiştir?
- 8) Riskli olduğu tespit edilen kamu binası sayısı kaçtır?

- 9) Hâlen hizmet vermeye devam eden riskli kamu binası bulunmakta mıdır?
- 10) Deprem riski taşıyan okul, hastane, yurt ve huzurevi sayıları ayrı ayrı kaçtır?
- 11) Bunların güçlendirilmesi veya yeniden yapılması için belirlenmiş kesin bir takvim bulunmakta mıdır?
- 12) Son on yılda kentsel dönüşüm kapsamında Türkiye genelinde kaç bağımsız bölüm dönüştürülmüştür?
- 13) Dönüşüm sürecinin bugünkü hızıyla Türkiye'deki bütün riskli yapıların dönüştürülmesinin kaç yıl süreceği hesaplanmıştır?
- 14) Bakanlığınız mevcut dönüşüm hızını deprem riskinin büyüklüğü karşısında yeterli bulmakta mıdır?
- 15) Kentsel dönüşüm sürecine ekonomik nedenlerle katılamayan Vatandaş sayısına ilişkin bir çalışma bulunmakta mıdır?
- 16) Dar gelirli Vatandaşların riskli binalardan güvenli konutlara geçebilmesi için faizsiz veya uzun vadeli finansman modeli oluşturulacak mıdır?
- 17) Kentsel dönüşüm nedeniyle evini boşaltmak zorunda kalan Vatandaşlara verilen kira yardımlarının gerçek piyasa kiralарının gerisinde kaldığı kabul edilmekte midir?
- 18) Kira yardımlarının il ve ilçelerdeki gerçek kira bedellerine göre belirlenmesi planlanmakta mıdır?
- 19) Kentsel dönüşüm sürecinde hak sahiplerinin borçlandırılması nedeniyle dönüşüme katılamayan Vatandaş sayısı kaçtır?
- 20) Son beş yılda riskli olduğu tespit edildiği hâlde yıkımı veya dönüşümü gerçekleştirilmeyen bina sayısı kaçtır?
- 21) Riskli olduğu belirlenmesine rağmen içerisinde Vatandaşların yaşamaya devam ettiği bina sayısı kaçtır?
- 22) Bu binaların tahliye edilmemesinin başlıca nedenleri nelerdir?
- 23) Türkiye genelinde yapı denetim kuruluşlarına 2023-2026 döneminde kaç denetim yapılmıştır?
- 24) Bu denetimlerde kaç yapı denetim kuruluşu hakkında idari veya adli işlem başlatılmıştır?
- 25) Yapı denetiminde usulsüzlük yaptığı gerekçesiyle faaliyeti durdurulan kuruluş sayısı kaçtır?
- 26) Deprem yönetmeliğine aykırı yapılaşmaya ilişkin 2023-2026 döneminde kaç kişi hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur?
- 27) İmar affı veya imar barışı kapsamına alınmış yapılardan kaç deprem riski açısından ayrıca denetlenmiştir?
- 28) Geçmişte yapı kayıt belgesi verilen ancak deprem açısından riskli olduğu belirlenen bina sayısı kaçtır?
- 29) Yapı kayıt belgesine sahip olmakla birlikte statik güvenliği bulunmayan yapılarda yaşayan Vatandaşların güvenliği için hangi tedbirler alınmaktadır?
- 30) Yeni bir imar affı veya benzeri düzenlemenin gündeme getirilmeyeceğini garanti ediyor musunuz?
- 31) Deprem toplanma alanlarının imara açıldığı veya başka amaçlarla kullanıldığı alan sayısı konusunda Bakanlığınızın çalışması bulunmakta mıdır?
- 32) Deprem sonrasında barınma amacıyla kullanılabilecek hazır alanların ve geçici barınma kapasitesinin il bazında sayıları nedir?
- 33) Deprem sonrasında içme suyu, kanalizasyon, doğal gaz, elektrik ve haberleşme altyapısında beklenen hasara ilişkin güncel senaryo çalışmaları yapılmış mıdır?
- 34) Deprem riski altında yaşayan Vatandaşların bina güvenliği konusunda ücretsiz veya düşük maliyetli test yaptırabilmesi için Ülke çapında bir program oluşturulacak mıdır?
- 35) Bakanlığınız 2027, 2028, 2029 ve 2030 yılları için yıllık kaç riskli bağımsız bölümü dönüştürmeyi hedeflemektedir?
- 36) Bu hedeflerin gerçekleşmemesi hâlinde hangi idari sorumluluk mekanizması işletilecektir?
- 37) Türkiye'nin deprem gerçeği onlarca yıldır bilinmesine rağmen milyonlarca Vatandaşımızın hâlâ riskli yapılarda yaşamasının siyasi ve idari sorumluluğunu kim taşımaktadır?
- 38) Bir sonraki büyük deprem yaşanmadan önce riskli yapı stokunun ortadan kaldırılmasına ilişkin Bakanlığınızın Vatandaşlara verebileceği somut tarih nedir?